
VA Grotnes E1

B. Kontraktsbestemmelser – NS 8406:2009

kontraktsgrunnlag

Sola
kommune

Innhold

Innhold	2
B. Kontraktsbestemmelser	3
B.1. Alminnelige bestemmelser	3
B.2. Spesielle kontraktsbestemmelser	5
B.2.1. Prosjektorganisasjon	5
B.2.2. Byggherrens involvering i prosjektet	5
B.2.3. Bemanning	5
B.2.4. Pliktig medlemskap i leverandørregister	5
B.2.5. HMS-kort	5
B.2.6. Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	5
B.2.7. Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring	6
B.2.8. Elektronisk verktøy for mannskapsregistrering	6
B.2.9. Faglærte håndverkere	7
B.2.10. Lærlingordning og bruk av lærlinger	7
B.2.11. Bruk av underleverandører, herunder innled arbeidskraft	8
B.2.12. Lønns- og arbeidsvilkår	8
B.2.13. Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontantbetaling	9
B.2.14. Rapporteringsplikt for sentralskattekontoret for utenlandssaker	9
B.2.15. Forbud mot manglende respekt for fagorganisasjoner og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)	9
B.2.16. Mislighold av kontraktsforpliktelser – konsekvenser for senere konkurranser	9
B.2.17. Opplysningsplikt etter lov om skatteforvaltning	10
B.2.18. Revisjon	10

B. Kontraktsbestemmelser

B.1. Almennelige bestemmelser

Som generelle kontraktsbestemmelser gjøres gjeldende *Norsk Standard 8406:2009 Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt*, med følgende presiseringer, endringer, og tillegg:

Punkt:	Avvik:
6	Byggemøter (tillegg) Det skal avholdes regelmessige byggemøter hver 14. dag, som ledes av byggherrens byggeleder. Byggemøtene skal holdes i møterom på entreprenørens brakkerigg. Byggemøter vil bli tatt opp og transkribert av kunstig intelligens, KI. Med hensyn til dette er det, ber vi om at samtaler og opplysninger av personlig art ikke deles i møte, og tas i et annet fora, eventuelt i særmøter dersom dette er relevant.
7	Varsler og krav (endring) Varsler og krav er kun gyldig dersom det sendes som vedlegg i e- post i skjematisk form. Alternativt kan varsler og krav håndteres i prosjekthotell etter nærmere avtale med byggherre. Ønsker byggherre varsler og krav via prosjekthotell, vil varsler og krav via e-post ikke være gyldig. Muntlige varsler aksepteres ikke.
8	Sikkerhetsstillelse (tillegg) Byggherren stiller ikke sikkerhet. Entreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8406 pkt 8 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1A - NS 8406 Sikkerhetsstillelse, med mindre annet følger av neste ledd. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon kan godtas.
9	Forsikring (tillegg) Entreprenørens forsikringer i henhold til NS 8406 pkt 9 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer; Blankett 2 - NS 8406 Forsikringsattest tingsforsikring og Blankett 3 - NS 8406 Forsikringsattest ansvarsforsikring. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte dokumentasjon. Oversendelse av slike attester fratar ikke entreprenøren risikoen for at forsikringen er dekkende. Eventuell tilleggsforsikring for å oppfylle de krav som er angitt i kontrakten skal tegnes før igangsettelse av arbeidet.
12	Underentreprenører (tillegg) For bruk av underentreprenører vises det til kapittel B.2, som supplerer til NS 8406:2009. Ved motstrid skal de spesielle kontraktsvilkårene ha forrang.
22	Beregning av vederlagsjustering og fristforlengelse Entreprenørens spesifisering skal minimum inneholde en samlet oppstilling av kostander med angivelse av timer, materiell og evt. administrasjon pr fag / rådgiver / leveranse. Spesifiseringene skal sammenstilles som en oversikt i forhold til samlet sum for endringen

22.1	<p>Partenes krav på vederlagsjustering (tillegg)</p> <p>Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8406 pkt. 19.2, 19.3, 19.4 og punkt 20 skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:</p> $0,5 \cdot A \cdot Z / Y$ <p>A = avtalt pris på løpende driftskostnader (post 1.3 Mengdebeskrivelsen) ekskl. mva.</p> <p>Beregningen skal basere seg på opprinnelig driftskostnader i rigg- og driftkapittelet.</p> <p>Y = opprinnelig byggetid (med byggetid menes tiden fra oppstart byggeplass (dersom dato for dette er angitt i konkurransegrunnlaget gjelder denne, hvis ikke gjelder dato for første tilrigging på byggeplass) til overtakelse.</p> <p>Z = forlengelse utover opprinnelig byggetid</p> <p>Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.</p>
23.1	<p>Indeksregulering (presisering)</p> <p>Følgende indeksregulering skal gjelde for denne kontrakten: Regulering av kontraktssum skal følge NS 3405 Bestemmelser om regulering av kontraktssum på grunn av endringer i lønninger, priser, sosiale utgifter m.v, kap. 4, punkt 4.1 Regulering etter totalindeks (totalindeksmetoden).</p> <p>Regulerbar andel: 80 % av alle priselementer i den opprinnelige kontrakten. (eks: A-konto 1 med sum på 5 000 000,- x 80% (regulerbar andel) = 4 000 000,- som er gjenstand for indeksregulering)</p> <p>Ved regulering benyttes Statistisk sentralbyrås byggekostnadsindeks for bustadblokk i alt, (2000 = 100). Innleveringsmåned for tilbud er utgangsindeks.</p> <p>Faktura skal oppgi hvordan prisstigningen er beregnet. Beløpene tillegges mva. iht. gjeldende regler. Prisstigning skal faktureres månedlig.</p>
23.3	<p>Fakturering og betaling (presisering og tillegg)</p> <p>Med utført arbeid menes arbeid utført iht. prisbærende beskrivelse. Dersom ikke annet er avtalt anses tiltransport av materiale til byggeplass ikke som utført arbeid.</p> <p>Øvrige faktureringsbetingelser følger av D. Krav til byggeprosessen pkt D.3.6.</p>
24.1	<p>Overtakelsesforretning (tillegg)</p> <p>Komplett og feilfri sluttdokumentasjon skal overleveres byggherren senest 21 dager før sluttbefaring, jf. E. Frister og dagmulkt. Dokumentasjon kan også innleveres fortløpende under byggearbeidene. Dokumentasjonene kontrolleres og godkjennes av byggeleder (BL), sluttdokumentasjon skal være godkjent 7 dager før overtakelsesbefaring.</p>
24.6	<p>Byggherrens urettmessige brukstakelse (endring)</p> <p>Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å bruke vei, kummer og rør til normalt bruk uten at dette betraktes som overtakelse.</p>

B.2. Spesielle kontraktsbestemmelser

B.2.1. Prosjektorganisasjon

Funksjon	Navn	Organisasjon
Prosjekteier	Ane Haugland	Sola kommune
Prosjektleder	Omar Skandsen	Sola kommune

B.2.2. Byggherrens involvering i prosjektet

Byggherre vil arrangere byggemøter annenhver uke, og andre typer møter etter behov.

Byggherre skal fritt kunne befare byggeplass under utførelse. Under befaring på byggeplass vil byggherre i enkelte tilfeller slå av en prat med arbeidere eller formenn som arbeider for hovedentreprenør, eller underentreprenører som er tilknyttet hovedentreprenør. Dersom det dukker opp behov for avklaring, endringer eller avvik som følge av byggherrens befaring, vil byggherre og deres representanter utelukkende forholde seg til en rapportering av dette til hovedentreprenørs representant på anlegget.

B.2.3. Bemanning

Eventuelle ønsker om utskifting av nøkkelpersonell skal fremlegges og være skriftlig godkjent av byggherre på forhånd, før utskifting iverksettes. Alle nye aktører skal minst ha samme kompetanse eller bedre for å kunne bli akseptert.

Utskifting og tilførsel av nøkkelpersonell uten dialog og aksept fra byggherre vil medføre en bot på kr. 100 000,- pr tilfelle. Utskiftet personell skal uansett godkjennes i etterkant for å kunne fortsette i rollen.

B.2.4. Pliktig medlemskap i leverandørregister

Leverandøren og alle underleverandører skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgiftsinformasjon) i hele kontraktsperioden.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.5. HMS-kort

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol. aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler som entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Byggherre er ved besøk byggeplass pliktig til å fremlegge godkjent HMS kort. Stiller byggherre med deltagere som ikke besitter HMS kort skal disse følges av godkjent personell.

Entreprenør skal ha elektronisk mannskapsregistrering på byggeplass, og ellers slik det er angitt i B.2.8.

B.2.6. Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Entreprenør skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. Entreprenør plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Spesifikke tiltak for dette prosjektet skal innarbeides og følges opp i entreprenørens internkontrollsystem.

Entreprenør skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter, kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-planen, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselkilter mv. Materialet skal være tilgjengelig på alle språk vedkommende arbeidstakere bruker som morsmål. Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, som ikke blir rettet innen en rimelig frist, kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Mislighold som ikke blir rettet innen 14 dager fra påpekning kan bøtelegges med kr. 10 000,- pr. forhold pr. dag inntil forholdet er rettet.

Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om entreprenør retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenør skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Entreprenør skal ha en fast ressurs som er dedikert til rollen som HMS-ansvarlig. HMS-ansvarlig skal ikke ha ansvar for andre roller eller interesser i prosjektet. HMS-ansvarlig skal jobbe på lag med byggherrens SHA-koordinator for å ivareta SHA-plan og minimere risiko i prosjektet på best mulig måte.

B.2.7. Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring

Entreprenør skal på forhånd kunne dokumentere at egne ansatte og ansatte hos underleverandører som utfører arbeid på kontrakten, er dekket av lovpålagt yrkesskadeforsikring.

Byggherre kan bortvise arbeidstakere/foretak som det ikke er dokumentert yrkesskadeforsikring for innen fristen.

Manglende eller mangelfull dokumentasjon, kan påberopes av byggherre som grunnlag for å heve kontrakten. Før heving gjennomføres skal entreprenør ved skriftlig varsel gis en rimelig tilleggsfrist for å dokumentere retting, med varsel om heving om så ikke skjer. Dersom bruddet gjelder manglende dokumentasjon for yrkesskadeforsikring hos underleverandør, kan byggherre på samme måte kreve at entreprenør skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherre.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

B.2.8. Elektronisk verktøy for mannskapsregistrering

Entreprenør skal på bygge- og anleggsprosjekter hvor entreprenør er ansvarlig for adgangskontroll, gi byggherre tilgang til den registrerte informasjonen som foreligger i entreprenørens system for registrering.

Entreprenør skal kontinuerlig overføre opplysninger til et elektronisk verktøy for mannskapsregistrering (eksempelvis HMSREG) som er etablert av byggherre. Dersom slikt elektronisk verktøy ikke er etablert på tidspunktet for kontraktsinngåelse oversendes opplysningene på annen måte som oppgitt av byggherre. Opplysninger som minimum skal overføres er unik identifisering av hver person som får adgang til oppdragssted, inkludert tidspunkt man ankommer og forlater oppdragsstedet, og øvrig informasjon på HMS-kortet. Dette skal gjøres for entreprenørs regning og risiko.

På bygge- og anleggsprosjekter hvor byggherre har eget system for registrering, skal entreprenør sørge for at de personer som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen registrerer seg i byggherres system for registrering. Registrering skal gjøres enten på fastmontert registreringsløsning eller, dersom byggherre krever det, ved bruk av en applikasjon som skal installeres på leverandørens eller de enkelte arbeideres smarttelefoner/nettbrett. Dette skal gjøres for entreprenørs regning og risiko. Byggherre kan kreve at forhåndsregistreringen av personer som skal utføre arbeid på bygge- eller anleggsplassen, skal skje direkte i byggherrens verktøy for mannskapsregistrering. Krav om direkte forhåndsregistrering gir ikke entreprenør krav på ytterligere vederlag eller annen kompensasjon.

B.2.9. Faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 50 % av arbeidede timer innenfor elektrofag og bygg- og anleggsgartnerfagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i praksiskandidatordningen, jf. opplæringsloven § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Entreprenør skal før kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall fagarbeidertimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Byggherre kan holde tilbake inntil 0,5% av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, vil oppdragsgiver stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

B.2.10. Lærlingordning og bruk av lærlinger

Det er krav at entreprenør er tilknyttet en lærlingordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten innenfor bygg- og anleggsgartnerfagene, jf. forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 15 % av arbeidede timer innenfor elektrofag og bygg- og anleggsgartnerfagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringsloven § 4-1. Kravet kan delvis oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringsloven § 3-5.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra en lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Kravet kan oppfylles av entreprenør og en eller flere av hans underleverandører. Oppfyllelsen av lærlingkravet forutsetter at vedkommende leverandør er en godkjent lærebedrift i henhold til opplæringsloven med forskrifter. Entreprenør skal på forespørsel kunne legge frem all relevant dokumentasjon knyttet til godkjenningen, inkludert læreplan og inngåtte lærekontrakter.

En entreprenør som er tilknyttet en lærlingordning og som kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes, skal av byggherre anses for å ha oppfylt kravet om bruk av lærling. En entreprenør som er tilknyttet en lærlingordning og har inngått lærekontrakt, men som på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under leveransen, skal av byggherre anses for å ha oppfylt vilkåret om bruk av lærling dersom entreprenør kan dokumentere reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt uten å lykkes. Der gjenstående kontraktsperiode er mer enn tre måneder, anses kravet kun oppfylt dersom entreprenør med jevne mellomrom gjør reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt.

Entreprenør skal ved kontraktsinngåelse, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, dokumentere at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Byggherre kan holde tilbake inntil 0,5% av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, vil byggherre stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

B.2.11. Bruk av underleverandører, herunder innled arbeidskraft

Entreprenør kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjeden under seg, jf. anskaffelsesforskriften § 8-13 og § 19-3, samt forsyningsforskriften § 7-8.

Entreprenørs bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap skal varsles byggherren og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. Byggherre kan bare nekte bruk der han har saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter med underleverandør som overstiger en verdi på kroner 500.000 eks mva. skal entreprenør innhente skatteattest. Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS- land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Entreprenør skal på forespørsel fremlegge skatteattesten til byggherre. Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, vil byggherre kreve at underleverandøren skiftes ut for entreprenørs regning og risiko dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel.

Byggherre kan holde tilbake inntil 0,5% av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen, kan vederlaget avkortes med et forholdsmessig prisavslag på inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, vil byggherre, med rimelig varsel, stanse arbeidene for entreprenørs regning og risiko, eller heve kontrakten.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.12. Lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren skal i sine kontrakter stille krav om at alle ansatte hos entreprenøren, og eventuelle ansatte hos underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale, eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.
- Lov om obligatorisk tjenstepensjon (OTP-loven) av 21.12.2005 eller tilsvarende utenlandsk pensjonsordning.

Entreprenør plikter å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere og arbeidstakere hos eventuelle underleverandører. Byggherre og eventuell tredjepart skal, gjennom annonsert eller uannonserte stedlige kontroller, få innsyn i arbeidsavtaler, lønns slipper, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Det skal også dokumenteres oppfyllelse av krav om dekning av reise, kost og losji. Opplysningene vil behandles konfidensielt.

Byggherre og eventuell tredjepart forbeholder seg retten til å gjennomføre annonserte eller uannonserte kontroller ved innkvartering der arbeidsgiver stiller sitt losji til disposisjon eller innkvarterer ansatte på oppdrag utenfor hjemstedet.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakt skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom entreprenøren ikke innen 5 virkedager framlegger dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår, eller unnlater å etterleve klausulens krav til lønns- og arbeidsvilkår har byggherre rett til å kreve dagmulkt på kr. 3 000 per dag, eller holde tilbake deler av kontraktssummen tilsvarende 2 ganger besparelsen for entreprenøren inntil det er dokumentert at forholdene er brakt i orden. Ethvert brudd på denne bestemmelsen, anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherre som grunnlag for heving, selv om entreprenør retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, kan byggherre på samme måte kreve at entreprenør skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherre.

B.2.13. Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontantbetaling

Lønn og annen godtgjørelse til entreprenørens egne ansatte, ansatte hos underleverandører som utfører arbeider under kontrakten skal utbetalestil konto i bank.

All annen betaling entreprenør foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeid for byggherre skal også betales med elektronisk betalingsmiddel.

Ved brudd på bestemmelsen avkortes entreprenørens vederlag med same beløp som kontantbetalingen.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.14. Rapporteringsplikt for sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Entreprenøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer nedover i kontraktskjeden. Entreprenør skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt ilagt byggherre som følge av at entreprenør ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.15. Forbud mot manglende respekt for fagorganisasjoner og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet.

All aktivitet knyttet til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne.

Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger.

Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.16. Mislighold av kontraktsforpliktelser – konsekvenser for senere konkurranser

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser. Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.17. Opplysningsplikt etter lov om skatteforvaltning

Entreprenør er ansvarlig for å sette seg inn i og overholde den opplysningsplikt som etter lov om skatteforvaltning av 27. mai 2016 nr. 14 § 7-6 er pålagt byggherre, entreprenøren selv og eventuelle underleverandører.

Entreprenør skal også opplyse ligningsmyndighetene om denne avtale og gjennom en slik orientering særskilt gjøre ligningsmyndighetene oppmerksom på at det er entreprenør som gjennom herværende avtale er ansvarlig for å overholde den opplysningsplikt som er pålagt byggherre.

Manglende overholdelse av opplysningsplikten til ligningsmyndighetene gir byggherre rett til å pålegge entreprenør stans i arbeidene.

Entreprenør skal holde byggherre skadesløs for ethvert krav fra ligningsmyndighetene eller andre som følge av manglende overholdelse av opplysningsplikten eller innbetaling av skatt eller avgift.

Manglende overholdelse av opplysningsplikten gir byggherre rett til å holde tilbake hele eller deler av vederlaget til entreprenør. Manglende overholdelse av opplysningsplikten er å anse som vesentlig mislighold og gir byggherre rett til å heve kontrakten.

B.2.18. Revisjon

Byggherre, og eventuell tredjepart engasjert av byggherren, kan gjennomføre revisjon hos entreprenør og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også revisjon gjennom StartBANK og evt. HMSREG, og kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Ved større byggeprosjekter kan byggherre gjennomføre kontroller i samarbeid med statlige myndigheter og tredjepart.

Alle avtaler entreprenør inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

